

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในสมัยโบราณมนุษย์สื่อสารกันด้วยการเล่าเรื่อง เพราะยังไม่มีตัวอักษร ใช้การเล่าเรื่องของมนุษย์มีลักษณะที่เรียกว่า myth หรือนิทานปรัมปรา ซึ่งเป็นเสมือนคำอธิบายเหตุการณ์และเรื่องราวต่าง ๆ ให้ผู้อื่นได้รู้และเข้าใจ ดังที่ ปรีติตา เจลิเมเฝ้า (2527: 127) อธิบายการเล่าเรื่องแบบ myth ไว้ว่า

... มนุษย์ในอดีตหรือในสังคมดั้งเดิมยังไม่มีคำอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน เช่น กลางวัน กลางคืน ฝนตก ฤดูกาลเปลี่ยนแปลง ฯลฯ แต่เนื่องจากมนุษย์มีความต้องการใคร่ที่จะสนองความใคร่รู้ของตน จึงสร้างเรื่องขึ้นมาอธิบายว่า เหตุใดจึงเกิดกลางวัน กลางคืน โดยสมมติให้ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ เป็นบุคคลหรือเทพ และอธิบายปรากฏการณ์ในรูปการกระทำของเทพองค์นั้น ทานองกลางวันเกิดจากพระอาทิตย์ ชักรถ พ้าร่อง พ้าแลบ พ้าผ่าเกิดจากรามสูร เมฆขลา เป็นต้น นิทานปรัมปราจึงถือเป็นสัญลักษณ์ที่มนุษย์ใช้จินตนาการสมมติขึ้น ...

"การเล่าเรื่อง" ถือเป็นสื่อสารระหว่างมนุษย์ ซึ่งประกอบด้วยผู้ส่งสารและผู้รับสาร ดังที่

วรพล พรหมกบุตร (2534: 22) กล่าวว่า

...การเผยแพร่ข่าวสารไปยังบุคคลจำนวนมาก ในอดีตมีทั้งที่เป็นการสื่อสารข้ามสังคมและการสื่อสารข้ามกาลเวลาจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนรุ่นต่อ ๆ มา ตัวอย่างของการสื่อสารไปสู่คนจำนวนมาก โดยปราศจากการใช้เครื่องมือทางเทคนิคอันสลับซับซ้อนในอดีตได้แก่ การเผยแพร่คำสอนทางศาสนาโดยนักบวชหรือเหล่าสาวกที่เดินทางไปในสถานที่ต่าง ๆ การเผยแพร่ความรู้ ความคิด ค่านิยม และอุดมการณ์ต่าง ๆ ผ่านพ่อค้าหรือนักแสวงโชคที่เดินทางผ่านสังคมหรือชุมชนต่าง ๆ รวมทั้งการเผยแพร่ความรู้ ความคิด ค่านิยม และอุดมการณ์ต่าง ๆ ในแต่ละชุมชน โดยใช้ประโยชน์จากคำบอกเล่าที่มีลักษณะเป็นนิทาน หรือตำนานพื้นบ้าน กวีและบทเพลง เป็นต้น ...

การเล่าเรื่องและการเล่านิทานนอกจากจะเป็นสื่อในการเผยแพร่ข่าวสาร ระหว่างบุคคลและมวลชนแล้ว ยังเป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากบรรพบุรุษอันสะท้อนให้เห็นสภาพชีวิตและสังคมของบุคคลในท้องถิ่นต่าง ๆ และยังมีหน้าที่สำคัญอีกหลายด้าน ดังที่

กุสุมา รักษมณี (2536: 10) กล่าวถึงความสำคัญของการเล่านิทานไว้ว่า นิทาน
ทั่ว ๆ ไป แบ่งอย่างกว้าง ๆ ได้ 2 ประเภท คือ เรื่องที่เล่าเพื่อความเพลิดเพลิน และเรื่อง
ที่เล่าเพื่อเป็นคติสอนใจ

กุหลาบ มลลิกะมาส (ม.ป.ป.: 55) มีความเห็นว่า ถึงแม้ว่าเนื้อเรื่องในนิทานจะ
แตกต่างกันไปตามภาคต่าง ๆ ของโลก แต่จุดประสงค์ดั้งเดิมในการเล่านิทานของมนุษย์ก็เป็น
อย่างเดียวกันหมด คือต้องการให้เป็นเครื่องบันเทิงใจในยามว่างงาน แต่ยังมีจุดประสงค์
อื่นรองลงไปในการเล่านิทาน อันเป็นเรื่องเนื่องจากศาสนา และการสั่งสอน

เสาวลักษณ์ อนันตศาสน์ (2538: 482) สรุปจุดประสงค์ของการเล่านิทานว่า

1. เพื่อสั่งสอน นิทานพื้นบ้านที่มีจุดมุ่งหมายในการสั่งสอนโดยตรง คือ นิทาน
คติ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของอีสป นิทานของอีสปนั้นเมื่อเล่าจบแล้ว จะมีการสรุปเป็นเชิง
ให้คิดว่า "นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ..."

2. เพื่อแก้ปัญหาในสังคม คือ การใช้ตัวละครในนิทานมาเป็นอุปมาเปรียบ
เทียบพฤติกรรมและปัญหาของบุคคลในชีวิตจริง เพราะการเล่านิทานจะเปรียบเหมือนกระจกเงา
ที่สะท้อนให้เห็นสภาพของมนุษย์ไม่ว่าจะเป็นชีวิตความเป็นอยู่ ความเชื่อ ความรู้สึกนึกคิด ขนบ-
ธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ

3. เพื่อเป็นอาชีพ ในบางสังคม มีนักเล่านิทานที่อาศัยการเล่านิทานเป็น
เครื่องมือเลี้ยงชีพ เช่น พวกเร่ร่อนที่เล่านิทานเลกกับที่พักอาศัยแต่ละวัน และอาหารแต่ละมื้อ
พวกนักเล่านิทานในราชสำนัก คนรับใช้ในโรงเตี๊ยม และพวกแม่หม้ายต่าง ๆ

การเล่าเรื่อง จึงเป็นวรรณกรรมบันเทิงคดีที่น่าจะมาก่อนวรรณคดีประเภทอื่น แม้ใน
ปัจจุบันก็ยังนิยมอยู่ไม่เสื่อมคลายด้วยเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ ซึ่งถือเป็น
วิถีชีวิตและพฤติกรรมของผู้คนต่างยุคสมัย ต่างเชื้อชาติให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์
ชีววิทยา ตลอดจนเพิ่มพูนสติปัญญา และประสบการณ์ความคิด ในอันที่จะแก้ไขปัญหาของคนและ
สังคม ได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม

การเล่าเรื่องแต่เดิมคงจะเล่ากันเฉพาะกลุ่ม เพราะมนุษย์นิยมอยู่ร่วมกันเป็นชุมชนมา
ตั้งแต่สมัยโบราณ เมื่อมนุษย์อยู่ร่วมกันเป็นหมู่ ๆ นี้ ย่อมจะต้องการหาสิ่งที่จะทำให้เกิดความ
ครึกครื้น จึงมีนักเล่าซึ่งเป็นคนที่มีความคิดในทางสร้างสรรค์ผูกเรื่องขึ้นโดยอาศัยประวัติของ
จริง ๆ บ้าง อาศัยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ๆ บ้าง และตกแต่งเสริมต่อและเมื่อเล่าต่อ ๆ กันไป
ย่อมเปลี่ยนแปลงรายละเอียดที่ละเอียดเล็กน้อย บางเรื่องเล่าสืบต่อกันมาหลายชั่วอายุคน ....
และเมื่อมนุษย์มีความเจริญทางด้านความคิดมากขึ้น ก็ยังปรับปรุงลักษณะและกลวิธีการเล่าเรื่อง
ให้ดียิ่งขึ้น (ไพพรรณ อินทนิล, 2534: 11)

การเล่าเรื่อง นอกจากการเล่าจะเล่าด้วยคำพูดธรรมดาภายในครอบครัวแล้ว ยังมีการใช้ภาษาที่ง่าย ๆ สั้น ๆ ช้า ๆ วกไปวนมา เรียกว่า เพลงกล่อมเด็ก

จากเพลงกล่อมเด็กขยายออกจากเด็กเล็กไปจนถึงเด็กโตเป็นเพลงนิทาน เมื่อวัตถุประสงค์ของการใช้เปลี่ยนไป การนำเสนอก็ย่อมแปรเปลี่ยนตามไปด้วย เพลงที่มีลักษณะเป็นเพลงนิทานมีอยู่มากมาย ประเภทเพลงเหล่านี้เพื่อเล่านิทานทั้งหลาย และต่อจากเพลงกล่อมเด็กก็มาเป็นเพลงกล่อมผู้ใหญ่ "เพลงนิทาน" ซึ่งในที่นี้หมายถึง เสภา (สุกรี เจริญสุข, 2538: 39)

สำหรับคำว่าเสภา นั้น แจ่ม คล้ายสีทอง (2530: 15) ให้ความหมายไว้หลายนัย

... พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2493 ให้ความหมายไว้ว่า "เสภา" หมายถึง การขับลำนำเป็นเรื่องยาวด้วยจังหวะและดนตรีอย่างหนึ่ง พจนานุกรมฉบับ 2525 ให้ความหมายไว้อีกว่า "ซึ่งกลอนชนิดหนึ่งใช้ขับเป็นเรื่องยาวด้วยจังหวะและดนตรีอย่างหนึ่ง" ...

เสรี หวังในธรรม (2522: 12) กล่าวว่า "เสภา" เป็นการละเล่นของเก่าอย่างหนึ่งของไทยที่จัดเป็น "คีตศิลป์" คือศิลป์แห่งการใช้เสียงเป็นเครื่องจูงใจให้เกิดอารมณ์

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงประทานอธิบายคำว่า "เสภา" ไว้ว่า มาจากคำว่า "เสวา" ซึ่งเป็นภาษาสันสกฤต แปลว่าการบูชาอย่างหนึ่งและถ้าเป็นคำเต็มว่า "เสวากา" ก็หมายถึงการสวดบูชาที่เปรียบทำนองไปต่าง ๆ มีสำเนียงอ่อนบ้างแข็งบ้าง โสภคร่ำบ้าง โกรธเคืองบ้าง อีกนัยหนึ่งเสภา น่าจะมาจากคำว่า "เศรวา" หรือ หริเศรวา ซึ่งเป็นภาษาของชาวมัทธาษฎร์หมายถึง การขับลำนำ สรรเสริญ พระผู้เป็นเจ้า (สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ อ้างถึงใน เสรี หวังในธรรม, 2529: 12)

เดิมทีเดียวการขับเสภาที่กำเนิดมาจากการเล่านิทาน คือจากการเล่าเป็นร้อยแก้วมาเป็นเล่าเป็นร้อยกรอง ด้วยคำกลอนและในขั้นต้นว่าด้วยกลอนสด โดยแต่งขึ้นจากการด้นด้วยปฏิภาณและว่ากันเป็นทำนองแล้วดัดแปลงแก้ไขกันต่อมา จนกลายเป็นทำนองที่ยอมรับกันโดยทั่วไป (เสรี หวังในธรรม, 2522: 12) ซึ่งสอดคล้องกับ แจ่ม คล้ายสีทอง (2530: 16) เล่าว่า

... เสภาเป็นความบันเทิงของคนไทยมาช้านาน สันนิษฐานว่าคงจะต้องวิวัฒนาการมาจากการเล่านิทานเป็นร้อยแก้วธรรมดา ต่อมาเห็นเป็นเรื่องน่าเบื่อจำเจ จึงเปลี่ยนเป็นร้อยกรองขับเป็นทำนอง ขับกับระนาดฆ้องวง สมัยที่ผู้เขียน (แจ่ม คล้ายสีทอง) ยังเป็นเด็กเคยเดินทางไปเมืองไกล สมัยนั้นยังไม่มีถนนหนทางรถเล่นอย่างสะดวกเช่นปัจจุบัน ต้องเดินทางด้วยเท้า พาหนะอย่างดีก็เกวียน ใช้เวลาเป็นวันเป็นเดือนกว่าจะถึงที่หมายระหว่างทาง จะมีศาลาพักคนเดินทางที่คนใจบุญสร้างเอาไว้ ที่ศาลานั้นมักจะมีคนเฒ่าคนแก่นั่งอยู่ประจำเล่านิทาน

ให้เด็ก ๆ ฟัง เป็นร้อยแก้วบ้าง ขับเป็นทำนองอย่างเสภาบ้าง ลักษณะการขับเท่าที่สังเกตและ
 จาได้ไม่ต่างกับเสภาปัจจุบัน เพียงแต่ผู้ขับในยุคก่อนใช้กลอนฉันเป็นพื้น ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของ
 เพลงพื้นบ้าน ...

จากหลักฐานดังกล่าวข้างต้นก็พอจะเป็นหลักฐานได้ว่า เสภา เป็นเพลงที่นิยมของ
 ชาวบ้าน อย่างไรก็ตาม เสภาได้เข้าไปอยู่ในราชสำนัก ดังปรากฏในกฎมณเฑียรบาลในสมัย
 กรุงศรีอยุธยา ว่า

"5 ท่ม เบิกไพรราชบัณฑิตสนทนารธรรม 6 ท่ม เบิกเสภาคนตรี" (สุจิตต์ วงษ์เทศ,
 2529: 8)

สุจิตต์ วงษ์เทศ (2529: 15) กล่าวว่า เสภาน่าจะเป็นเพลงที่มาจากการขับ ซึ่ง
 เป็นเพลงของชาวบ้าน ส่วนทำนองของเสภาเป็นทำนองพื้นฐานของเพลงพื้นบ้านอื่น ๆ ไม่ว่าจะ
 เป็นเพลงเรือ เพลงฉ่อย เพลงอีแซว ลำตัด เป็นต้น (สุกรี เจริญสุข, 2538: 40)

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าการเล่านิทานได้พัฒนารูปแบบการเล่าในฐานะ
 ประเพณีอุปมาอุปไมยหลายรูปแบบ จากการเล่าแบบธรรมดามาเล่าทำนองเป็นเพลงกล่อมเด็ก การ
 ขับเสภา ซึ่งถือเป็นการเล่าภายในครอบครัว แต่สังคมไทยในอดีต วัดกับบ้าน เป็นสิ่งที่ผูกพันกับ
 ชีวิตของคนไทย วัดเป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ซึ่งก่อให้เกิดวัฒนธรรม ประเพณี
 ต่าง ๆ สืบทอดกันมาจนทุกวันนี้

"การเล่านิทาน" จึงได้รับอิทธิพลจากวัดเช่นกัน ดังที่ ศรีศิลป์ บุญขจร (2530: 2)
 กล่าวว่า

... กาเนิดของกลอนสวดอยู่ที่วัด ทั้งนี้ สืบเนื่องมาจากประเพณีดั้งเดิมของไทย
 พุทธศาสนิกชนไปบำเพ็ญกุศลร่วมกันในวัด ในวันนักขัตฤกษ์ต่าง ๆ เช่น วันธรรมสวนะ วัน
 เข้าพรรษา เมื่อว่างจากสวดมนต์หรือฟังเทศน์ก็ใช้เวลาว่างในการสนทนารธรรม เล่าเรื่องราว
 ศาสนา หรือนิทานเกี่ยวกับพุทธศาสนามาอ่านสู่กันฟัง แต่เดิมเรื่องที่น่าสนใจอ่านคงเป็นร้อยแก้ว
 อย่างทำนองธรรมวัตร ต่อมาจึงมีการนำชาดก ธรรมคติ และนิทานมาแต่งเป็นกลอนสวด เมื่อ
 ศาสนิกชนได้ฟังเสียงสวดที่ไพเราะรื่นหู เกิดความเลื่อมใสศรัทธา ด้วยความเพลิน 3 ประการ
 คือ เพลินทำนอง เพลินข้อความในเนื้อหา และ เพลินภาษาที่กลั่นกรองเป็นบทกลอน กลอนสวด
 จึงได้รับความนิยมแพร่หลาย ...

การเล่าเรื่อง จึงได้รับความนิยมจากผู้ฟังเพราะสังคมไทยเป็นสังคมการฟัง ดัง
 คำกล่าวของ ศีราพร วิตะฐาน ๗ กลาง (2537: 13) ว่า

... แม้คนไทยจะมีตัวหนังสือใช้เป็นของตัวเองมานาน แต่ในอดีตการอ่านหนังสือ การเขียนหนังสือ มักจำกัดอยู่ในแวดวงราชการและผู้วชเรียนในพุทธศาสนา การถ่ายทอด วัฒนธรรม การอบรมระเบียบสังคม โดยเฉพาะในสังคมชนบทอาศัยประเพณีการบอกเล่าผ่าน เพลงกล่อมเด็กผ่านการเล่านิทาน ผ่านภาษิตคำพังเพย ประเพณีพิธีกรรม สังคมไทยในอดีตไม่ใช่ "สังคมการอ่าน แต่เป็นสังคมการฟัง" มากกว่า ... ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เจตนา นาควัชระ (2538: 162) ว่า

... ในยุคที่ผู้คนอ่านหนังสือน้อยลงทุกที และฝ่ายผู้รักหนังสือก็กล่าวประณามผู้ไม่อ่าน หนังสือรุนแรงขึ้นทุกที หนทางที่จะช่วยให้วรรณศิลป์มีชีวิตอยู่ต่อไปได้ก็คือ การสร้างประสบการณ์ ทางวรรณศิลป์หลากหลาย ที่มีได้จำกัดวงอยู่แต่การอ่านหนังสือเงียบ ๆ (Silent Reading) ประเพณีฆาตกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในยุคหลัง อาจจะทำให้ประสบการณ์ทางวรรณศิลป์ที่ทำให้คนยุคใหม่พึงพอใจได้ ...

เมื่อสังคมเจริญขึ้น ชีวิตความเป็นอยู่เปลี่ยนแปลงไป ชาวบ้านได้รับอิทธิพลเมืองมากขึ้น สังคมเมืองมีความแข็งแกร่งกว่าที่แค่คลุมสังคมบ้าน เทคโนโลยีของชาวบ้านก็เริ่มเปลี่ยนแปลง ศิลปวัฒนธรรมเพลงเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต เป็นเพลงของชีวิตที่ย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามสังคมด้วย ชีวิตและสังคมเป็นอย่างไร เพลงเพื่อชีวิตก็เป็นอย่างนั้น จากการขับเสภาเพื่อเล่านิทาน ก็เปลี่ยนมาเป็นการเล่านิทานด้วยเพลงไทยลูกทุ่ง

เพลงไทยลูกทุ่ง (Country Music) เป็นเพลงของชาวบ้านสมัยพัฒนา คำว่า ลูกทุ่ง นั้น เพิ่งมาใช้เมื่อ พ.ศ.2507 ในรายการวิทยุและโทรทัศน์ แต่ตัวเพลงลูกทุ่งจริง ๆ นั้นเกิดมาก่อนชื่อ

เพลงไทยลูกทุ่ง สืบทอดมาจากเพลงพื้นบ้าน แต่ก่อนนั้นเพลงพื้นบ้านร้อง 3 วัน 3 คืน ก็ไม่จบ เพราะคนสมัยก่อนมีเวลาที่จะนั่งดูเพลงพื้นบ้านได้นาน ๆ เมื่อสังคมมีมหรสพให้เลือกมากขึ้น ประกอบกับมีเวลาอันจำกัด จึงมีการดัดแปลงแก้ไขให้เหมาะสมกับเวลา เพลงไทยลูกทุ่ง จึงได้ตัดทอนมาจากเพลงพื้นบ้านให้สั้นลง อย่างไรก็ตามเพลงไทยลูกทุ่ง เป็นเพลงที่เกิดจากการผสมผสานกันระหว่างหลายวัฒนธรรมด้วยกัน วัฒนธรรมพื้นบ้าน วัฒนธรรมพื้นเมือง วัฒนธรรมต่างถิ่น เป็นต้น ประเด็นสำคัญอยู่ที่ว่าเมื่อเพลงลูกทุ่งเข้ามา เพลงพื้นบ้านก็ค่อย ๆ จางลง (สุกรี เจริญสุข, 2538: 47)

การเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง นับเป็นการเล่านิทานรูปแบบหนึ่ง ที่นำเนื้อหาของนิทานมาใส่ทำนองให้ชวนฟัง นอกจากนี้ การเล่านิทานในเพลงไทยลูกทุ่งยังสืบทอดหน้าที่ของสื่อมวลชนคือการให้ความบันเทิงและการถ่ายทอดคติและคุณธรรมต่าง ๆ ดังที่ ลักษณ์า สุสุวรรณ (2520: 134-136) สรุปไว้ว่า

... มีเพลงลูกทุ่งส่วนหนึ่งที่แสดงถึงสาระทางจริยธรรมแทรกอยู่ในเนื้อเพลง เพราะผู้แต่งเพลงลูกทุ่ง ได้ถ่ายทอดเอาสภาพแวดล้อมในสังคมที่ตนดำรงอยู่ รวมทั้งความรู้สึกในใจตลอดจนคตินิยมที่ยอมรับปฏิบัติในสังคม ซึ่งเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของคนไทยทั่วไป ด้วยเหตุนี้ จึงมีเพลงลูกทุ่งส่วนหนึ่งมีลักษณะการแฝงคตินิยม หรือนำนิทานมาเล่าเปรียบเทียบให้เห็นข้อธรรมะ การนำเอานิทานธรรมะมาใส่ทำนอง ประสานกับดนตรีสากลนี้ ผู้ที่ประสบความสำเร็จและมีผลงานมากที่สุด คือ พร ภิรมย์ ...

ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ นายชิน ฝ่ายเทศ หรือ ชินกร ไกรลาศ ที่กล่าวว่าการเล่านิทานแบบมีทำนองได้รับความสนใจไม่น้อย สื่อของเสียงมีบทบาทมาก มีความไพเราะเพราะพริ้ง การเล่านิทานด้วยสื่อของเสียงนี้ พร ภิรมย์ ได้สร้างแนวทางไว้ ด้วยการแต่งและขับร้องเพลงดาวลูกไก่ โดยให้ผู้ฟังมีความรู้สึกว่ายู่ในเหตุการณ์ให้เห็นบุคลิกของ ตา ยาย พระ แม่ไก่ และลูกไก่ (ชิน ฝ่ายเทศ, 2539)

การเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง จึงนับเป็นสื่อมวลชนที่น่าสนใจศึกษา เพราะเป็นการเล่าโดยบันทึกใส่แถบบันทึกเสียง นักแต่งเพลงจะต้องแต่งเนื้อหาเป็นบทเพลง ต้องรู้จักสรรหาถ้อยคำที่ไพเราะ สามารถสื่อให้ผู้รับสารซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความแตกต่างกันทั้งเพศ วัย อาชีพ ระดับการศึกษา เข้าใจได้โดยง่ายในเวลาอันจำกัด และต้องให้รายละเอียดของเนื้อหาอย่างครบถ้วนตามเรื่องราว เพื่อจะได้ทำให้ผู้รับสารเข้าใจเรื่องโดยตลอด

ผู้วิจัยจึงสนใจใคร่ศึกษาถึงประวัติความเป็นมา ประเภทของเรื่องเล่า ตลอดจนวิธีการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง ว่ามีอะไรที่ทำให้การเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่งน่าสนใจ ซึ่งการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ยิ่งต่อวงการเพลงไทยลูกทุ่ง วงการสื่อสารมวลชน ประเภทรายการวิทยุ การผลิตและการจัดจำหน่ายแถบบันทึกเสียง การเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง ตลอดจนการอนุรักษ์เรื่องเล่าและนิทานประเภทต่าง ๆ อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติต่อไป

ปัญหาวิจัย

1. การเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่งมีเรื่องประเภทใดบ้าง
2. โครงสร้างและองค์ประกอบของการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่งเป็นอย่างไร
3. ผู้ฟังมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการฟังการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประเภทของเรื่องที่นำมาเล่าในเพลงไทยลูกทุ่ง
2. เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างและองค์ประกอบของการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง

3. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้ฟังที่มีต่อการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง จากแถบบันทึกเสียงที่มีวางจำหน่ายระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2539

ข้อสันนิษฐานของการวิจัย

การเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง มีโครงสร้างและองค์ประกอบในการเล่า ซึ่งเป็นลักษณะพิเศษเฉพาะ ทำให้ผู้ฟังนิยมฟัง

นิยามศัพท์เฉพาะ

การเล่าเรื่อง	หมายถึง	การนำเรื่องราวต่าง ๆ ทั้งเรื่องจริงและเรื่องจากจินตนาการมาเล่า โดยมีตัวละคร การดำเนินเรื่อง เหตุการณ์ของเรื่อง และผลที่เกิดขึ้น
เพลงไทยลูกทุ่ง	หมายถึง	เพลงที่สะท้อนภาพชีวิต สังคม และวัฒนธรรมไทย มีท่วงทำนอง คาร้อง สำเนียงและลีลาการร้อง การบรรเลงที่เป็นแบบแผน
โครงสร้างของการเล่าเรื่อง	หมายถึง	ลำดับขั้นของการเล่า ซึ่งประกอบด้วย บทนำ เนื้อเรื่อง และบทสรุป
องค์ประกอบของการเล่าเรื่อง	หมายถึง	ส่วนประกอบของการเล่าเรื่องที่น่าสนใจ ได้แก่ การใช้ถ้อยคำ ทำนอง น้ำเสียง ลีลาในการเล่า

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นถึง รูปแบบด้านโครงสร้าง และองค์ประกอบในการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง ซึ่งเป็นวิธีการสื่อสารแบบหนึ่ง อันจะเป็นการพัฒนาการเล่าเรื่องในเพลงไทยลูกทุ่ง นักแต่งเพลง นักร้อง วงการธุรกิจเทปเพลง ตลอดจนการจัดรายการเพลง

ผ่านสื่อสารมวลชนประเภทวิทยุและโทรทัศน์ เป็นต้น

2. การวิจัยนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการอนุรักษ์วิถีการเล่าเรื่องประเภทต่าง ๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาด้านคติชนวิทยา ศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีของไทยต่อไป